

MORGONBRIS

TIDNING FÖR DEN SOCIALDEMOKRATISKA KVINNORÖRELSEN.

Utgiven av styrelsen för Sverges Socialdemokratiska Kvinnoförbund.

17:de ärg. 1921.

N:r 7. Juli.

Pris 25 öre.

Helg i naturen och människosinnet.

En sådan vår med så mycken fägring och yppighet som i år ha vi icke på länge upplevat. Det är som om naturen velat breda ut sig riktigt, mogna och fullkomna sig, efter den långa vintersömnen. Träden stå så fylliga och rikt skrudade, som om de ville giva alla människor svalka och skydd under sina kronor.

Allt i naturen verkar, som om det ville sjunga lovsånger till livet. Fåglarna kvittra och sjunga dagen lång och flyga rastlöst från och till boet. Det är som ständig helg ute i naturen denna tid på året. Allt längre och ljusare bliva dagarna och nätternas mörker försvinner. Och hur känna vi människor oss? Taga vi emot denna pånyttfödelse i naturen och

njuta av den? Göra vi de stunder vi få vistas därute, bland skogens träd och blommor till helgdagsstunder för oss? Giva vi oss ro att taga emot den fridsstämning, som naturen meddelar oss? Hur mycken vila och vederkvickelse kunde vi ej få i dess vida famn om vi rätt förstode att taga vara på naturens stora frikostighet mot oss. Förvisso är det också många människobarn, nutidens barn, som mer än någon tids människor älska naturen. Som känna lycka och ro de stunder de få vistas ute i skogens lundar och hagar, och som komma

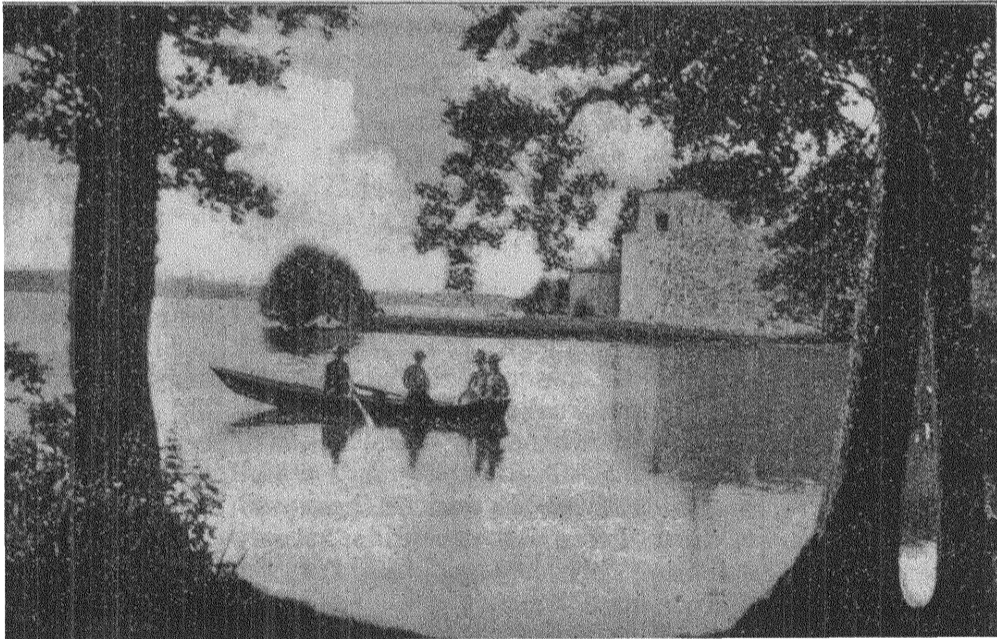
därifrån vederkvickta och styrkta och med harmoni i sinnet. Och det bör alla söka nå. Alla vi jäktande arbetsmäniskor måste emellanåt söka oss dit ut, för att kunna stå emot det uppslitande arbetet. Vi måste ut och samla oss till nya arbetsdagar. — Ja visst, säga troligen de flesta, som läsa dessa rader. Men

rater. Vi skola uppfostra dem att taga vara på stunderna ute i det fria. Ty intet skapar fram så käcka, frimodiga och öppna människosinnen, som vistelsen ute i naturen. Och intet väcker så olustkänslan för fulheten och orättvisorna, men öppnar sinnena för det verkliga livets värde, som kärleken

till naturen. Ty ute i naturens stora famn få vi lära oss samhörighetens nödvändighet och känna att vi alla behöva varandra till uppbyggande av ett samhälle med samhälls- och samfundsanda. Och detta är det vi vilja genom socialismen.

”Ty i människans ande ha tingen sin lag: När med renare öga han skapelsen ser, Skall ur renare eter en klarare dag genom blånande rymderna sänka sig ner.

MOTIV FRAN SMÅLAND.

hur kunna få det? Däröfver kunna vi undra allesammans. Men låt oss tänka efter, om inte vi i detta land, äro lyckligare lottade än många, många av våra medsystrar och bröder ute i de stora industriländerna, med sina stora städer och industrisamhällen. Vilja vi bara se oss litet omkring med seende ögon och känna med kännande sinnen, så skola vi upptäcka vår stora rikedom på skog och sjö och njuta av dess fägring. Och hur mycken lycka kunna vi ej därigenom skänkas. Och denna lyckokänsla skola vi dela med oss till våra kam-

Och när skalderna strängarna skönare slå, skall en rikare prakt över jorden ses spridd.

och ju högre de spanande tankarna nå, se dess djärvare spänner sig himmelens vidd”.

säger skalden — och vi skola icke rädas för att höja blicken och låta tankarna följa. Sinnet renas och den dammgrå småaktigheten försvinner. Vi känna oss då tillhöra mänskligheten och vilja med vår insats bidra till att föra den framåt, till de högsta mål och syften.

S. V.

Morgonbris.

Tidning för den socialdemokratiska kvinnorörelsen.

Utgives av styrelsen för Sverges Socialdemokratiska Kvinnoförbund.

Under juni, juli och augusti månader åtnjuter redaktören tjänstledighet, varför alla redaktionella skrivelser skola adresseras till förbundsordföranden, Upplandsgatan 85, Stockholm.

Expedition: Anna Svensson, Grindsgatan 10, III, Stockholm Sö. St.-Tel. Söder 78 98.

Prenumerationspris: Helt år kr. 3:—, halvt år kr. 1:50; lösnnummer 25 öre.

Annonspis: Sista sidan 25 öre, textsida 40 öre pr mm.

Sverges Soc.-Dem. Kvinnoförbund: Ordf. och korresp. sekreterare: Fru Signe Wessman, Upplandsgatan 85 III, Stockholm. A. T. 244 36.

Min första dust med de s. k. bolsjevikerna.

I den fagra Jämtlandsbygden, med sin härliga luft, sina pittoreska sjöar, strida strömmar och vattenfall, blånande berg och snötäckta fjäll törnade jag här om kvällen ihop med en skara ungdom, som kallade sig ömsom bolsjevik, ömsom vänstersocialister och ömsom kommunister.

Arbetarekommunen på platsen hade legat och dött, varför jag försökte att efter föredraget locka fram en ny sådan. Som det inte fanns mer än några få äldre, sansade män ibland den större skaran av sjudande ungdom, kände dessa sig alltför försagda och osäkra, för att ställa sig i spetsen för en kommun, varför det hela strandade f. t.

Medan ungdomarna omringade mig för att värva mig för kommunismen, tröttnade de äldre och troppade av. Under en timmes tid pågick den mycket intressanta och för mig lärorika diskussionen med tre särskilt livfulla ungdomar, f. ö. granna, rara pojkar.

Först konstaterade jag, att det var en synnerlig röra i deras stackars hjärnkamrar, ity att de hade mycket svårt att skilja på vänstersocialism, kommunism o. d. Jag försökte, i enlighet med en ordentlig kvinnas vana, att göra litet i ordning i deras hjärnkamrar, men inte vet jag i hur hög grad jag lyckades.

Det enda, som i någon mån kunde svalka deras heta blod, var ordet "revolution" och detta framsades minst sina tjugu gånger. Revolution var deras universalmedel mot allt ont i världen och i en sådan skulle de gå i främsta

ledet. Vi togo farväl av varandra genom att jag lyckönskade dem till den trevnad och de goda resultat, som bleve en följd av en dylik revolutions utbrytande i deras egna nejder.

* * *

Stackars förvildade ungdomar!

Det är sorgligt, att längtan efter ett nytt samhällsskick skall behöva leda till dylika lidelsers framskapande. Men om ungdomen är beklagansvärd, kan man knappast underlåta att känna bitterhet emot deras ledare, som inte sky att för sina själviska syftens skull — ty det kan aldrig vara kärleken till mänskligheten som förestavar deras propaganda för hat och våld — sprida gift och bitterhet i unga lättörda sinnen — Men böra inte vi, mödrar till alla dessa unga, gripa in och med kärlek och sympati väcka dem till insikt om, att de ledas fram åt dåliga vägar?

— För det första: påpeka för dem att nu, sedan vi fått den allmänna medborgarrätten införd i vårt land, som ger åt folket självt all makten, och, om det brukar denna makt, möjliggör för oss att redan vid nästa val åstadkomma en majoritet av arbetare och småfolksrepresentanter i riksdagen — varigenom vi ju skulle kunna börja att genomföra alla våra reformkrav för småfolkets bästa och det nya samhällssystemet — så ha vi ju inte det ringaste behov av revolutioner eller våldsåtgärder: Vi ha ju 90 % av småfolk här i landet — d. v. s. mer eller mindre egenomslösa — och om dessa 90 % mötte upp vid valurnorna och uttalade sin mening i den riktningen samt invalde de sinas representanter, kunde ingen makt i världen hindra en majoritet av dylika redan under nästa riksdag. Vore det inte en mer gagnrik gärning, om dessa entusiastiska ungdomar gingo ut i sina byar och talade om detta för de slöa, de lata, de dumma bland småfolket samt förmådde dem att bruka sin rösträtt, hellre än att sprida hat och splittring bland dessa? — För det andra: att det må väl i all rimlighets namn vara lättare att förmå det ringa fåtalet av kommunister att omvända sig till socialismen än att förmå alla de hundratusenden socialisterna att omvända sig till kommunismen. Och varför kunna inte kommunisterna förena sig med socialisterna och först genomföra denna och sedan, om vi inte äro nöjda med den, gå vidare till kommunismen, om den är högre och bättre för mänskligheten? Den naturliga utvecklingsgången är ju genom demokratin till socialismen, och då kan ju konsekvent därav följa kommunismen. Nu ha vi ju demokrati — d. v. s. självstyrelse av folket — och då är det bara ett trappsteg kvar till socialismen.

Försök, ni mödrar till dessa unga — och varje yngling har ju en mor — att nalkas dem med kärlek, sympati och förståelse och påpeka för dem, hur det

skulle komma att se ut här i landet, om vi skulle importera det ryska inbördeskriget. Om son skulle gå emot far, om bror emot bror, om hemmen skulle skövlas och brännas, om systrars, mödrars, unga hustrurs och fästmörs ljusa, vackra framtidsdrömmar skulle förbytas i tårar och namnlöst lidande.

Försök vidare att få dem att förstå, att en revolution, som bara störtade det nuvarande samhällssystemet, aldrig kunde bli till något gagn, ty om vi inte voro mogna för ett övertagande av samhällsmaskineriet, skulle allt bli ett kaos och det bleve sämre för oss allesamman. Det behövs mycket mer än ett par hårda, grova nävar till att leda en nations utveckling och dagliga liv; det behövs härför både tanke, intelligens och kunskap. Det är sant, att det nuvarande samhällssystemet är en produkt av för mycket tanke och intelligens, men inte lär ett nytt, som baseras på övervägande den råa fysiska styrkan, bli bättre. Vad som fattats i det nuvarande, och som också leder till dess undergång, är frånvaron av det viktigaste för all mänsklig lycka, nämligen broderskärleken. Denna har fullständigt skjutits å sidan i den av intelligensen utvecklade konkurrensen efter gud Mammon, men inte lär denna broderskärlek bli mer tillgodosedd i ett samhällsskick, där kanske den råa styrkan tillvillar sig makten och gullet.

Försök att vädja till det goda, det bästa inom dem, så detta kan övervinna hatet och hämnden; försök att vända deras håg åt studier, åt självbildning och för in dem bland goda kamrater. Giv deras verksamhetslust en avledare genom hjälpare och nyttigt arbete under fritiden; försök att få in dem i våra ungdomsklubbar, där de kunna få dylik verksamhet. Stick tidningen "Frihet" i händerna på dem varje månad och visa dem särskilt varje nyttig och förädlade artikel däri. Sporra deras håg för ädla bedrifter och självupplägnade handlingar och, framförallt — tag hand om deras inkomster i största möjliga utsträckning. Om ni inte vill behålla allt för inackorderingen, så sätt, dem ovetande, överskottet på en bank, som de en gång kunna få som en angenäm överraskning. Tänk om en dylik överraskning, i form av några hundra kronor, kunde möta många unga män, då de voro i färd med att gifta sig t. ex.!

Dylika reflexioner infinna sig efter ett möte med de s. k. bolsjevikerna, och jag låter dem gå vidare till våra kvinnor, till deras mödrar. Och jag ber er: tänk härpå och gören allt vad ni förmå för de unga, som i grund och botten inte äro dåliga, blott vilseledda. Ungdomen hör framtiden till, men det är kvinnorna, som i detta nu fostra denna ungdom.

Alltså återfaller ansvaret på oss kvinnor! Nelly Thüring.

Långa, tysta kvällar ljusa..

Långa, tysta kvällar ljusa!
Solen dör i havets famn.
Vindarna i bladen susa,
älskade, ditt namn.

Nu gå vilse alla drömmar,
drivna under blåa valv.
Och ur hjärtat längtan strömmar,
från din hand som skalv.

*

Över staden drömmar natten.
Linden doftar underbart.
Och på sundets stilla vatten
lyser månen klart.

Natten ilar. Månen dalar.
Morgonstjärnan skymtar svag.
Snart ur blåa, vida salar
bryter nyfödd dag.

Ack, i svåla gryningstimman
då få vilsna tankar frid!
Sakta dalar morgondimman
Som en smekning blid.

ELSA COLLIN.

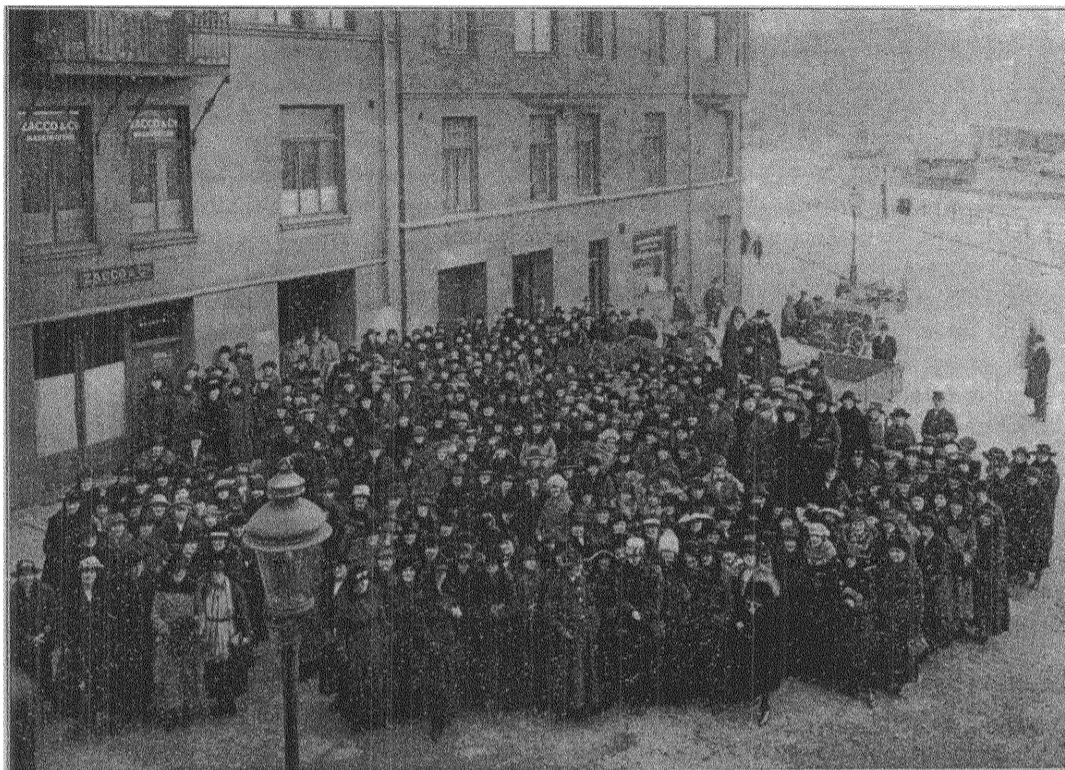
Ur ett midsommartal av Ellen Key.

— — — Att lära sig väl samtala, väl berätta; att allt mer omsorgsfullt och andaktsfullt bruka modersmålet; att allt mindre tilllåta sig låga, råa, slappa ord och talesätt; att skylla alla klischéer i såväl omdömen som språkvanor; att nyskapa sina på utnötta talesätt, på slanguttryck, på tidningsfraser vilande språkbruk; att tvinga sig till innehållsrik, verklighetstrogen återframställning av det upplevda — detta allt blir mycket mer "uttrycksfullt" och mycket svårare än att skriva vers! Vi få allt fler onödiga poeter men allt färre personer, som äga ens en bråkdel av den talandets konst, som deras farfar eller mormor ägde. Och på samma gång, som jag råder Er att fullkomna vardagstalets sorgligt försummade uttrycksmedel, påminner jag Er om nutidens nya uttrycksmedel, de plastiskt kroppsliga.

— — —
— Så väl själva stämmans välljud som ordets konst — och som, i fråga om såväl det tysta som det talade språket har en känsla av ansvar, en vilja till förädling, en självtuktans lycka, som vi nu knappast ana!

Ute i stridsvimlet.

Vårens lönerörelse bland sömmerskorna i Stockholm.

FÖRSTA STREJKDAGEN

Stockholms Klädningssömmerskefackförening har i år, kan man gott säga, bestått sitt första eldprov. Sedan föreningen bildades för 4 år sedan har den haft sig förelagt mycket arbete och flera gånger genomfört avtal och ännu flera gånger dyrtidstillägg. Allt har dock kunnat göras upp i godo, hur svårt det än ibland sett ut att kunna få ihop de olika meningarna. Men i år så brast det ohjälpligt. Sömmerskorna fingo följa skraddarna ut på vårpromenad. I åtta vackra veckor ha de varit ute och spatserat, innan en sådan uppgörelse kunde komma till stånd, som möjliggjorde arbetets återupptagande. Men den kom och det en liten fin sådan, så att alla känna med sig, att deras strid varit till nytta. Inte blott att lönereduceringen stannade betydligt under arbetsgivarnas önskemål, utan även många principfrågor, som det önskades tummas betydligt på, såsom semestern och utlöppningstiden för avtalet, blevo uppgjorda i enlighet med fackföreningens vilja.

Det är ingen liten lönerörelse, som gått av stapeln. Avtalen för sömnadsbranschen äro mycket invecklade med alla sina ackordspriser och bestämmelser. Inte mindre än 27 möten under ett par månader har föreningen haft, och man får verkligen lov att beundra de ledande krafterna inom föreningen, som orkat med detta mödosamma arbete, och inte minst deras ombudsman, en ung kvinna, som föreningen tog från ateljén och satte på denna svåra post för ett par år sedan. (Vi kanske en an-

nan gång få återkomma och presentera henne för Morgonbris' läsekrets.)

Arbetet gäller ju också en mycket stor arbetsgrupp. På alla de större förstklassiga sömnadsateljéerna kommer avtalet att gälla och således omfatta cirka 6- à 700 sömmerskor. Ute i striden voro 410 stycken, ty ett par firmor hade träffat överenskommelse med föreningen, varför arbetet inte avbröts där.

De reflexioner, man vill göra nu, när allt är gott och väl slut, är att man så litet hört utav de stridande. Inga skrivelser i pressen, inga beklagande från de strejkande och inga beklaganden om de strejkande. Inga kaffefester till tröst ha de bjudits på. Men på sina strejkmöten ha de haft präktiga politiska och sociala föredrag av våra bästa soc.-dem. talare inom riksdagen.

Och så skall det vara. Genom enighet och sammanhållning inom sin organisation i kontakt med hela den övriga arbetarörelsen. På den vägen endast kunna kvinnorna komma fram till mänskliga existensvillkor. S. V.

Sprid Morgonbris!

Rekvirera genast flera tidningar när de erhållna slutsålts.

Tag alltid Morgonbris med på edra fotvandringar. Var aldrig utan Morgonbris.

Katekesfrågan.

Andra kammarens beslut i frågan har uppkallat Nelly Thüring till följande temperamentsfulla vidräkning med våra "sant troende". Artikeln har varit införd i "Nya Samhället", men anse vi att den även behöver införas i Morgonbris.

Beslutet i första kammaren har dock f. n. avvärjt faran, vilken dock kan återkomma vid nästa års riksdag, om vi ej uppfylla vår plikt vid årets valrörelse.

Det tangerar bra nära det tragikomiska, att riksdagens andra kammare med elva rösters majoritet beslutat att delvis kullkasta den nya normalplanen för kristendomsundervisningen i våra skolor. Om det inte hade så tråkiga följder, skulle man vara frestad utbrista: "Det är verkligen rätt åt Sverges småfolk, som genom en oförklarlig slöhet i bevakandet av sina intressen vid valtillfällena låta bakåtsträvandets makter fortfarande regera inom vår lagstiftande församling!"

Jublet inom de reaktionära kretsarna är också förklarligt och välbefogat nog. Men man frågar sig samtidigt: "skall även detta bli utan verkan i motsatta lägret". Behövs det ännu fler stötar än vad denna riksdag lyckats åstadkomma innan folket vaknar och förstår vad klockan är slagen?

Om inte religionsfrågan vore den för folket i allmänhet och för kvinnorna i synnerhet viktiga fråga som den är och om inte denna överallt i högerans agitation användes som ett vapen emot socialismens genomförande, skulle man betrakta dens behandling som alla andra. Men eftersom den är, som kyrkoherde Pehrsson sade, en hjärtesak för flertalet av oss, reagera vi också särskilt härutinnan. Om nu första kammaren följer den andra, så är första steget taget emot ett återvändande till hela det gamla programmet, med 5 timmar i veckan, katekes, biblisk historia, psalmer och bibelspråk i oändlighet.

Mörkmännens undermineringsarbete i att hindra kultur och framåtskridande för, utom ett fåtal av folket, resulterar nog snart i ett återvändande till våra föräldrars skolförhållanden, då det ansågs tillräckligt om folkskolebarnen nödortfött kunde stava sig igenom söndagspostillan; kanske skriva sitt namn och möjligen räkna de 4 enkla räknesätten.

För ögonblicket gäller det bara religionsfrågan i samband med den nya undervisningsplanen, men nästa gång kommer nog hela planen att revideras, var säker på det.

Men det är ju så folket själv vill ha det?

Agitationen ute i bygderna för petitionen.

Undertecknad tangerar allt som ofatst ute i landet en av de moderata kvinnornas agitatorer, som först och sist i sina föredrag använder religionsfrågan emot socialismen. Om denna kommer till makten i vårt land, "skulle religionen avskaffas, kyrkan tas bort och en allmän avkristning äga rum". Som en illustration till hur det skulle komma att gå om de rysliga socialisterna finge något att säga till om använder hon en bild från Tyskland, såsom det hemskaste hon någonsin bevittnat. Ett demonstrationståg av skolbarn hade tågat

igenom gatorna, hållande i händerna små flaggor, varpå stod: "Ned med religionen!".

Och hon undrar om de svenska kvinnorna skulle vilja medverka till något liknande här.

Om dylika föredrag nå de om rätta förhållandet i socialismens ställning till religionsspörsmålet i stort sett ganska okunniga svenska kvinnorna, undrar man inte på att prästerna i sina respektive församlingar kunna uppbringa en opinionsyttring mot de i den nya skolplanen föreslagna förändringar, i synnerhet om därvid tillgår på det sätt jag ofta hört omtalas ute i bygderna, att prästen efter gudstjänstens slut ber alla dem resa sig, som vilja underteckna petitionen. Hur skulle i synnerhet kvinnorna våga eller kunna bli sittande när prästen, det högre livets ledare, vädjar till dem att resa sig! Och vad nytta gör det, att en hel del bli sittande: detta syns ju ej, när alla de stående skymma bort dem.

Och så har man ett enhälligt beslut! På så sätt lära de väldiga opinionsyttringar komma till, som riksdagens majoritet stöder sig på, när den kullkastar lagutskottets förslag.

Vad innebär då det nya förslaget i religionsundervisningen?

Endast att man vill inskränka undervisningstiden till 2 timmar i veckan — för att få litet mer tid till övriga ämnen — samt att man skall kasta bort katekesen och dogmerna för att i själva bibeln — särskilt nya testamentet — söka upp kärnan, andemeningen i den kristna religionen. Det är detta man reagerar emot såsom alldeles för enkelt och för barnen lättfattligt.

"Gå bort och giv allt till de fattiga"; en farlig lära för barnen.

Det skulle naturligtvis vara ytterst farligt för det nuvarande egoistiska samhällssystemets fortbestånd, om Kristi enkla men storslagna broderskaps- och kärlekslära bleve förstörd och tillämpad i det mänskliga livet, ty då hade man ju förlorat själva grundvalen varpå detta är uppbyggt. Om folket, den stora massan, kom underfund med att Kristus menade, att även den fattiga var en del av den stora mänskliga enheten, kunde det ligga en fara i att de många fattiga skulle vilja tillämpa denna enhetslära även vis à vis de jordiska ägodelarnas fördelning. Likaså skulle, om folket började begripa, att Kristus bokstavligen menade vad han sade, när han framhöll: "att det är lika omöjligt för en rik att komma in i himmelriket, som för en kamel att gå igenom ett nålsöga", eller: "gå bort och giv allt till de fattiga och följ mig", detta skulle kunna förorsaka att alla de som nu vältra sig i rikedomar på sina medmänniskors bekostnad skulle bli betraktade som skrymtare inför både Gud och människor. Nej, dy-

lika enkla tolkningar utav kristendomen få inte förekomma, utan de skola inkapslas i dogmer och förvrängningar, så de bli i stil med de rådande samhällsförhållandena och så att kristendomen blir ett uttryck för dem. Det vore allt för riskabelt för alla dem, som nu leva bara för den fysiska världens goda, om kristendomen skulle börja att omskapa livsförhållandena i analogi med dens principer och grundläror. Då är det oändligt mycket trevligare och bekvämare att kristendomen omskapas i analogi med dessa.

När man nu inte djärves att ta bort dessa uttalanden av Kristus själv, låter man kyrkofäderna försiktigt och nått sluta in dem i en massa skal och höljen, som för de enkla människorna bli omöjliga att genomtränga. Och så, när människorna genom en uppträning av tankeförmågan börja reflektera över varför ande och bokstav inte alls stämma överens, säger man: "Du skall inte tänka, bara blint tro vad vi herrens utkorade framhålla för Dig, ty annars blir Du evigt fördömd." —

Och så undrar man på, att människorna vända sig bort från religionen! Man är frestad utbrista med den som säger, "att det är synd att en så stor lärare skall ha så dåliga efterföljare!"

Dogmernas makt över folket.

Mästaren i att tillkrängla och omöjliggöra i det mänskliga förnuftet kristendomens enkla sanningar var Luther, och det är därför han har blivit förmer än Kristus själv.

Men om de Lutherska dogmerna kunde användas till att förslava det stora folkflertalet för århundraden tillbaka — när man samtidigt undanhöll det de fysiska vetenskaper, som kullkasta hela den sinnrika dogmbyggnaden, så går det ej i längden att använda samma metoder i ett tidevarv då folket med makt stormar in i naturvetenskapens underbara värld. Nej, handen på hjärtat mina damer och herrar dogm- och katekesförfäktare, ni tro inte, innerst i edra lönlige hjärtekamrar, att det skall lyckas att längre bevara dem, men ni försöka uppehålla skenet och bibehålla er makt över folket så länge som möjligt. Men så visst som att människorna själva en vacker dag skaka av sig alla fjätt-rar som hindra det gudomliga hos var och en ifrån att komma fram, lika visst skall det också en dag skaka av sig allt det som nu hindrar dem från att förstå och tillämpa i levande livet de gudomliga sanningarna i kristendomen.

Och det är verkligen högst på tiden, att den s. k. kristendom, som predikas för oss, kommer i smältdegeln, så slagget, som nu förhindrar guldets att skina ut i all sin glans, kan smältas bort. Detta kanske inte blir gjort förrän Kristus själv återkommer för

Kvinnorna inför ansvaret.

Vad socialdemokratien väntar av landets arbetande kvinnor.

Äntligen!

Kvinnorna ha fått sin fulla medborgarrätt. De äro likställda med männen i medborgerligt avseende och medborgarna inbördes äro även likställda oberoende av inkomst, titlar och social ställning. Den allmänna och lika rösträtten är grundlagsfäst. Kvinnorna ha vunnit en vacker seger.

Men huru skola de fira denna seger? Huru skola de utnyttja sin nyvunna rättighet? Huru skola de motsvara demokratins förhoppningar?

Det första svaret skall givas i höstens val. Då skall det visa sig om reaktionen eller framsteget kommer att skörda vinst på kvinnorösträtten, om andra länders bittra erfarenheter skola upprepas eller de svenska kvinnorna skola visa sig bättre kunna tillvarata sina rättigheter och om framförallt arbetets kvinnor skola sitta hemma eller marschera i täta led till valurnorna. Man må icke förtänka någon, som tidigare haft förhoppningar på en social nyordnings genombrutt med kvinnorösträtten, en viss oro inför tecknen, som hopa sig i motsatt riktning.

Så mycket tyngre vilar ansvaret på de vakna kvinnorna inom arbetets led. Det kommer att mycket bero på deras intresse, deras offervilja och deras målmedvetna arbete huru städernas, industriorternas och landsbygdens arbetande kvinnor komma att ställa sig. En uthållig, planmässig agitation och ett intensivt upplysningsarbete kan uträtta ofantligt för att mobilisera kvinnorna kring socialdemokratien. Kvinnorna själva måste påtaga sig en väsentlig del av bördan i detta arbete.

En kvinnoklubb måste finnas på varje större plats, inom varje industricentrum. Där icke kvinnorna själva kunna taga initiativet måste männen göra det. De kunna påverka sina hustrur, sina systrar och mödrar att ingå i en socialdemokratisk kvinnoklubb. Alltid måste det finnas en kärntrupp inom varje större samhälle av stabilt fackföreningsfolk och solida partimedlemmar, som kunna få till stånd ett möte för kvinnorna, anteckna medlemmar, agitera för anslutning, hjälpa dem tillrätta etc. Även om en sådan klubb icke till att börja med kommer att uträtta några stor-

verk så blir den helt visst betydelsefull för agitations- och fostringsarbetet. Alltså: se till att det bildas en socialdemokratisk kvinnoklubb på varje central ort!

Där en sådan klubb finnes är uppgiften enklare. Med klubben som operationsbasis — ehuru i intimt samarbete med arbetarekommuner och ungdomsklubbar — måste de socialdemokratiska kvinnorna agitera på slöfockarna inom egna leder. Sätten att agitera äro många. Man kan inbjuda arbetarkvinnorna till arrangerade möten och fester, med korta tal, sång, musik, kaffe, uppläsning etc., och där man särskilt understryker betydelsen av att de delta i valet, att de äro tillslutna kvinnoklubbarna, att de bliva samhälleligt intresserade. Man kan även inbjuda dem till instruktionsmöten där man klargör dels rösträttsbestämmelserna och dels tillvägagångssättet vid röstningen m. m. Det senare måste då demonstreras precis som det är med valsedlar, kuvert, skärmar, valförrättare etc. Man kan även genom husagitation försöka nå kvinnorna i deras egna hem och genom samspråk, valsedlar, upprop o. s. v. förmå dem att delta i valet. Denna senare metod kan praktiseras även på det sättet, att man gör dessa besök ett par eller flera i sällskap så långt tid och krafter tillåta. Man får icke heller förglömma — på sådana platser där vi äga starka kvinnoklubbar — att företaga strövtåg till omkringliggande platser. Lämpligt är därvid att ha gratisnummer av Morgonbris och partibladet, en liten enkel broschyr eller ett kortfattat upprop, kretsens valsedel e. d. Kan man kombinera dylika besök med både husagitation och möte är det så mycket effektivare.

Endast några fagra sommarmånader återstå till valet. Det gäller att begagna tiden väl. Krisen, arbetslösheten, nöden kasta sina mörka slagskuggor in i tusentals arbetarehem medan de reaktionära krafterna samla sig till nya anlopp mot arbetareklassen och socialdemokratien. Skola icke blott arbetarna resignerat och slött uraktlåta utnyttja alla sina kampmedel, utan ock arbetets kvinnor gå i flock med de borgerliga eller sitta hemma — då stundar ännu dystrare tider för landets arbetande folk. Kvinnor, svik icke de förhoppningar som ställas på eder!

Joh:s, Högbo.

att avfordra räkenskap för förvaltningen av hans stora gåva till världen, och många teckentydare förkunna, att den dagen är nära nog. Och give Gud, att detta vore sant, ty ingen mer än han själv lär kunna reda upp det kaos som framskapats genom oförståelsen för och missolkningen av hans storslagna kärleks- och broderskapslära.

Adventet för kristendomens renässans har inbrutit i och med dogmernas bortkastande, men då detta ljus ifrån öster till varje pris måste döljas för den stora hopens längtande ögon, måste dogmierna också bibehållas i den officiella kristendomsundervisningen för folkets barn.

Det väger fjäderlätt i logikens vågskål, att dessa dogmer i stor utsträckning fått lämna

rum för en något bättre undervisningsform i rikemansskolorna, ja, att man t. o. m. tillåter vissa privatskolor ha en nära nog konfessionslös religionsundervisning.

Inom dessa skolor är det naturligtvis inte farligt, för där undervisas barn som skola ta i arv och fortplanta det nuvarande samhällssystemet.

Hur länge skall det dröja innan fäderna och mödrarna till småfolkets barn reagera kraftigt nog emot klasskillnaden även på detta område? Och hur länge skall småsinne, trångsynthet och okunnighet vara med om att invälja dylika talesmän för folkets livsintressen?

Vad svara kvinnorna härpå?

Nelly Thüring.

Kommissionärer!

*På alla friluftss-
och agitations-
möten måste*

MORGONBRIS

finnas.

Vägen ur den ekonomiska anarkien heter socialisering.

Av Rickard Lindström.

"Människan är ej till för att befolka ruiner."

Den tankegång, som dessa Saint-Simons ord återgiva, skulle helt säkert anammas och erkännas av varenda människa, om det låge inom möjligheternas gräns att tillspörja alla därom. Den *negativa* utformning dessa ord ha, stöter ingen människa för huvudet. "Befolka ruiner"! — Det göra väl endast dårar av fri vilja . . .

Men om man i likhet med Saint-Simon fortsätter tankegången och frågar sig, *vad* som skall göras för att människorna skola få slippa att "befolka ruiner", om man alltså ger saken en *positiv* inriktning, genast spänges den rörande enigheten i tusen sinom tusen bitar.

I Saint-Simons något drastiska uttryck ligger naturligtvis innerst den meningen, att människans egentliga ändamål väl ändå är ett annat än att leva i ett samhällssystem, som ej på långa vägar kan tillfredsställa och betrygga ens en säker materiell existens för alla. I vår tid ha förhållandena fått en skärpning, som gör att den franske utopistens tillspetsade sats med talet om "ruinerna", ändå ganska nära träffar den nakna verkligheten. Den nuvarande depressionstiden gör det till och med vårt annars rätt skapliga svenska samhälle i ekonomiskt avseende bra mycket liknar en ruin. Ett lamslaget kommersiellt och industriellt liv, arbetslöshet och bostadsbrist göra våra bekymmer om det nödortftiga uppehållet för dagen oerhört stora och tryckande. Och blicka vi ut över det krigsförhärjade Europa blir bilden ännu hopplösare, ännu mera lik en ruin.

Våra praktiska män i ekonomi och politik komma nu med sina förslag till övervinnande eller åtminstone lindrande av svårigheterna. Luften är full med namn på patentmediciner. *Tullar!* skriker man på vissa håll så att jorden bävar. *Myntrealisation* rekommenderas av en del. *Ner med arbetarnas löner!* dånar det ur tusen borgarstrupar. Socialdemokraterna se kallt på saken. De veta att det nuvarande samhällets sjukdomar icke botas med några patentmediciner. De förstå att det onda måste värka ut innan bättringen kan komma och att illa tillagade snabbkurer endast fördröja tillfrisknandet. De vilja självfallet göra allt vad i deras makt står för att lindra nöden för de under systemets sviter oskyldigt lidande. Därför arbeta de bl. a. ivrigt för statliga och kommunala anslag till understöd och arbeten för de arbetslösa.

Men socialdemokraterna vilja ej slå sig till ro därmed. Under det de borgerliga i sin förtvivlan uppfinna alla möjliga patentmediciner, som de försöka tvinga i den sjuka samhällskroppen, arbetar socialdemokratin på en omläggning av hela det nuvarande ekonomiska systemet, kapitalismen, som tvingar så många människor att både i bokstavlig och bildlik bemärkelse "befolka ruiner".

Nu kommer ju hela det borgerliga samhället och säger, att socialdemokratin idé till omdaning av produktionsordningen, *socialiseringen*, är den mest typiska sociala patentmedicin som ännu påtalats. Och, tillfoga de goda borgarna, det är ingen oskadlig patentmedicin som Salubrin och Lazarol, utan det är ett verkligt dödande gift för samhällskroppen. Ingenting kan vara felaktigare än detta borgerliga påstående. Socialisering är ju egentligen icke något annat än lagbundenhet och reda där det förut varit godtycklighet och kaos. Socialiseringen går ju först och främst ut på att öka produktionen, så att den kommer att stå i rimlig proportion till förefintliga förnuftiga behov. Socialisering betyder produktions- och fördelningsprocessens tekniska och organisatoriska fulländning. Socialiseringen har icke, som så många tro, till huvuduppgift att ändra på de *juridiska* formerna för ägandet. Detta är i grund och botten en ganska underordnad sak, som får betydelse endast i den mån den underlättar skapandet av en sådan *ekonomisk* organisation för produktionen och fördelningen, att ingen mänskliga oförtjänt behöver svälta, frysa eller sakna tak över huvudet. Detta å ena sidan.

För det andra ha socialdemokraterna aldrig tänkt tvinga socialiseringen på samhället efter de metoder, som användes på landsbygden för att tvinga en kraftkur på en häst eller en ko. Eller med andra ord: samma metoder, som industrihögern här hemma helst skulle vilja använda för att tvinga på landet höjda tullar. Socialdemokraterna vilja omsorgsfullt undersöka förutsättningarna för socialiseringen på alla väsentliga punkter, innan de kräva att den skall omsättas i praktiken. De vilja ingen socialisering på Guds försyn utan endast noggrant provade och fullt överskådliga åtgärder, som de på förhand veta sig kunna behärska.

Bolsjevikerna i Ryssland ha provat en sådan där socialisering på Guds försyn. Resultatet veta vi bland annat genom Lenins bevakande friartal till den europeiska och amerikanska kapitalis-

men om att komma och rädda honom och Ryssland ur den svåra nöden. Bolsjevikernas socialiseringshistoria är ytterst lärorik. Under bolsjevikrevolutionens första tid slog arbetarna under sig all makt inom produktionen. De sparkade ut de gamla företagen och togo själva tömmarna. Resultatet blev jämmerligt. Hela industrin förföll. Bolsjevikernas starka män med Trotsky i spetsen måste gripa in. Disciplinen fördes tillsammans med de gamla fackmännen och ledarna åter in i fabriker. Och nu utrustades dessa ledare med fullständigt diktatorisk makt samtidigt som fackföreningarna berövades varje möjlighet att inverka på arbetsvillkoren. Arbetarna stodo under sin "egen" diktatur inom kort tid maktlösa än under kapitalistisk regim, då de åtminstone kunnat göra något med sina fackföreningar. Utvecklingsgången i Ryssland är alltså denna: Arbetarna rycka i ett slag till sig makten i industrin för att själv förvalta den. Följden blir ett ohjälpligt kaos. Nu ingriper bolsjevismens högsta makt och dekreterar att den industriella sakkunskapen skall ha allenaväld och arbetarna förlora därmed den så snabbt förvärvade makten. Alltså se vi, att det som först såg ut att snabbt leda till arbetarnas fullständiga herraväld inom industrin inom ganska kort tid förde fram till raka motsatsen, d. v. s. att arbetarna på grund av sin inkompetens berövades allt inflytande. Detta är en dyrbar lärdom, som icke nog kan beaktas av arbetarna i alla andra länder.

Dessa ryska arbetare, som genomförde den "vilda socialiseringen" i november 1917, byggde, när de exproprierade fabriker, på en oerhörd missuppfattning beträffande arten av kapitalismens makt. De förbisågo, som Otto Bauer och Karl Kautsky på sista tiden så glänsande påvisat, att kapitalismens härskartställning inom produktionen inte bara vilar på äganderätten till produktionsmedlen utan lika mycket på förmågan att sköta dem. Frågan om de kapitalistiska privilegierna är alltså icke endast en *äganderättsfråga*, utan i lika hög, ja, till och med i högre grad, en *kompetensfråga*. Vi återkomma till det som nyss sades: ändringen av de *juridiska* formerna för ägandet är en ganska underordnad sak; i sista hand kommer allt an på förmågan att *ekonomiskt* och *organisatoriskt* bemästra uppgifterna. Varje försök att ändra de *yttre* formerna för ägandet äro fullständigt meningslösa så länge ej förutsättningarna finnas för de verk-

(Forts. å sid. 11.)

Vårens agitationsarbete bland kvinnorna.

Omkring 160 möten ha hållits. Ett tjugotal nybildade klubbar.

Som ovan synes har en rätt omfattande agitation bland kvinnorna redan under året gått av stapeln. Till densamma ha många krafter medverkat. Det är partidistrikt, kvinnodistrikt, arbetarekommuner, kvinnoklubbar och förbundet, som alla bidragit med sina olika resurser till planeringen och ekonomiseringen av mötena. Början gjordes i

Fru Thüring styrde sedan kosan till Göteborg och höll där flera föredrag. Vidare följa vi Nelly Thüring i spåren och träffa henne nu i

Medelpad

med att hålla 1 maj-tal i Sundsvall. Här uppe var det kvinnodistriktet, som tog all den nytta de kunde få av henne

utmärkt sig för stor saklighet och djupa insikter i ämnet. Vi äro livligt förvissade om, att denna turné skall ha bidragit till att skapa en djupare förståelse bland kvinnorna inom distriktet för betydelsen av enig samling i de socialdemokratiska kvinnoklubbarna och för deltagande i valet i höst på vårt partis plattform. Ett tack för god insats och ett: välkommen åter!"

Jämtland

har varit helt befriad från någon kvinnorörelse, som tillhört vårt parti. Inom arbetarekommunerna finnes dock en hel del kvinnor, och några av dem äro invalda i kommunala styrelser. Vi önskade dock gärna göra ett försök att få kvinnorna till litet självständig organisationsverksamhet. Partidistriktets och våra önsknings därom möttes och blev det samarbete för en turné. För fru Nelly Thüring blev det nu att från Medelpad bege sig till Jämtland och hon höll 19 föredrag. Skulle hållit 20, men den första platsen fick ett anfall av de "obotfärdigas förhinder" och sade sig ej kunna skaffa lokal. I Östersund bildades klubb och finnas förutsättningar för sådana på fyra platser till.

Även här har av Nelly Thüring uträttats mycket och ett verkligt djupplöjningsarbete utförts.

Nu måste vi dock lämna henne, ty hon låter sig nu helt omhändertagas av partidistriktet och partistyrelsen. Minst 70 föredrag i följd har hon hållit, som vi varit i mer eller mindre grad medverkande till. Det är ett duktigt arbete som utförts och vi äro henne tacksamma för att hon så beredvilligt

Jämtland. Hammarforsen.

Stockholms län

under februari och mars månader av förbundet, kvinnodistriktet och partidistriktet med Nelly Thüring som talare. På 21 platser blevo möten anordnade. Alla kvinnoklubbar inom distriktet besöktes och sträcktes färden även till Uppsala. Nästan alla klubbar hade på bästa sätt sökt utnyttja detta utmärkta agitationstillfälle. Efter kvinnoklubbarna kommo arbetarekommunernas möten, som även i de flesta fall arrangerats på bästa sätt. Ett gott förarbete för klubbars bildande blev här gjort och torde under sommarens lopp flera kunna komma till liv.

Härefter fortsatte Nelly Thüring sin verksamhet med början den 1 april i

Halland

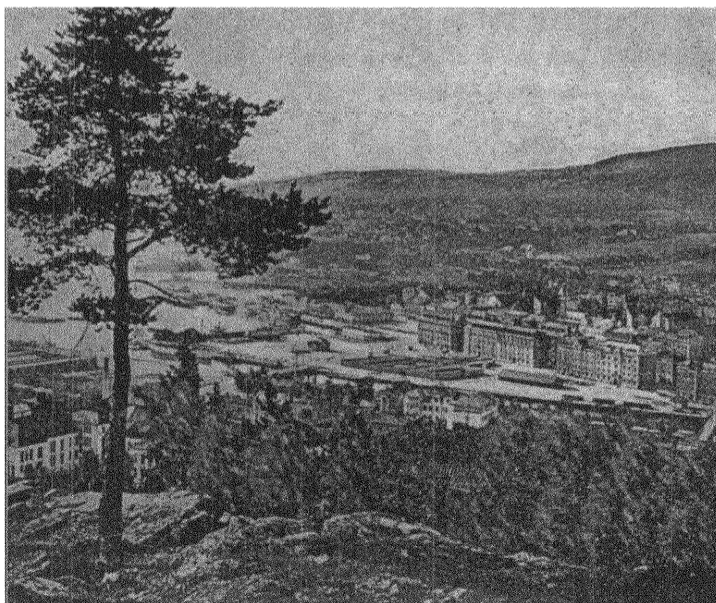
och höll föredrag på 16 platser. Här samverkade Kvinnoförbundet och partidistriktet till turnén. I Halland är hårdarbetad mark för kvinnorörelsen, kanske inte så mycket i brist på intresse som genom andra svårigheter. Som exempel kan anföras, att på en plats kunde ej en lokal uppbringas till mötet, utan det fick hållas ute i fria luften. Friluftsmöten äro vi ju ej rädda för, men inte vilja vi kvinnor gärna stå på landsvägen i början av april och avlyssna ett föredrag, för att inte tala om svårigheterna för talarinnan. Som synligt resultat blevo kvinnoklubbar bildade i Kungsbacka, Genevad och Oskarström.

under cirka 14 dagar. En meddelare därifrån skriver till oss följande:

Under sin lyckade agitationsturné i Medelpad höll fru Nelly Thüring, Göteborg, föredrag i Alby, Matfors, Skönsbärg, Skönvik, Vivstavary, Söråker, Eriksdal, Wii, Stockvik, Essvik och Svartvik för resp. kvinnoklubbar och i Strand genom förmedling av fackföreningen samt i Ljungavik, Vivstavary och Fagervik för resp. arbetarekommuner. Dessa föredrag, anordnade i samband med väl arrangerade fester, voro besökta av sammanlagt 1,900 personer. Dessutom höll fru Thüring demonstrationstalet 1 maj i Sundsvall och Matfors för resp. 3,000 och 300 personer. En

ny kvinnoklubb bildades på Fagervik, där kommunisterna tidigare varit enväldiga genom sin starka kvinnoorganisation. Om turnén skrev Nya Samhället:

"Kvinnoklubbarna ha nedlagt ett förtjänstfullt arbete på festarrangemangen, vilket i hög grad bidragit till stämningen. Fru Nelly Thüring har dokumenterat sig som en sällsynt dugande kraft, som genom sin sympatiska framställningskonst förmått intressera och fångsla sin publik. Hennes föredrag ha även

Sundsvall. Inloppet.

ställer sina krafter till disposition för agitationens arbetet.

Nästa talarinna, som fick ge sig ut på långfärd, var fru Hulda Flood, Karlstad. Den 13 april härjade hon i

Skåne

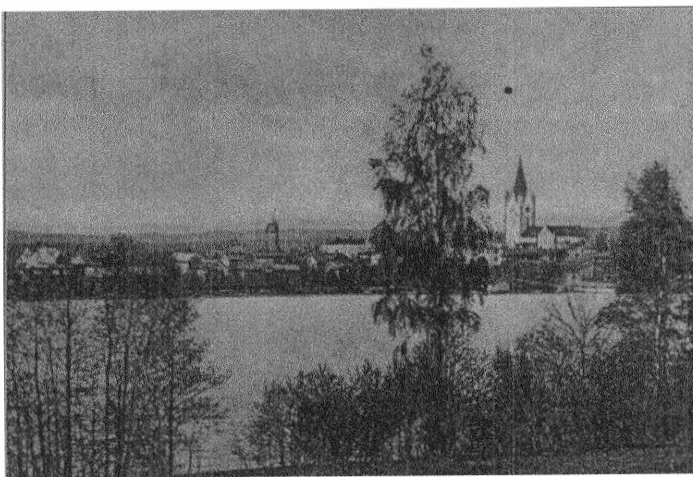
och höll på till den 18 maj. Turnén räknade 53 platser. Här var det partidistriktet, som satte in sina krafter och medel. Det blev ett riktigt kraftigt slag. 17 nya platser besöktes och på dessa bildades 10 klubbar och tillsattes 3 interimstyrelser. Hulda Flood är en duktig organisatör och har väl reda på sig i inre organisationsfrågor, varför vi tro att nyttan av hennes besök blev tvåfaldigt för dessa klubbar. På följande platser blevo kvinnoklubbar bildade: Anderslöv, Dalby, Eslöv, Hyllinge, Hörby, Klagshamn, Knisslinge, Skivarps, Svalöv och Svedala. Interimstyrelse tillsattes i Höör, Osby och Skurup. Och dröjer det väl inte så länge förrän även där finnes klubbar. Som var att vänta, så blev det med det samma synliga frukter av agitationen därnere. Marken är mera upplöjd och kultiverad i Skåne och även männen besjälade av intresse för kvinnornas organisationer, som synes av Hulda Floods brev i föregående nummer. Belägenheten är också stor å ömse sidor över denna turné.

Den som hade det värre var fru Agnes Söderqvist, som vi placerade i

Småland.

Vi visste nog en smula därom, varför vi tänkte att det var bäst att placera en tålmodig mamma därnere. Och det behövdes sannerligen i konkurrensen med "Marys miljoner". Tänker att alla Morgonbris läsare sågo hennes artikel i föregående nummer, varför vi här endast skola nämna, att det var 21 platser som besöktes, därav 5 med kvinnoklubbar.

I Alvesta bildades klubb, i Ingelstad interimstyrelse och på flera platser tillsattes kommissionärer för Morgonbris, och får sålunda tidningen fortsätta arbetet, där Agnes Söderqvist slutade. Det bästa tack för hennes arbete gavs av flera ungdomar, som reste efter på flera olika platser för att åter få höra henne, då de tyckte att hon var så lärorik. Många dagar fick hon inte heller stanna hemma, ty den 4 juni måste hon vara i Bohuslän, där partidistriktet och vi hjälpas åt till en turné på 13 platser. I denna stund ha

Vy från Nora.

vi inte fått några underrättelser därifrån, så därmed får anstå till nästa nummer.

I Dalarne

anordnade partidistriktet en turné på 10 möten i slutet av april. Fru Ruth Gustafson var talarinna där och trivdes hon gott med denna turné. Hon tyckte att kommunen överallt gjort sitt allra bästa för att få folk till mötena. Klubbar bildades i Säter och Stjärnsund och trodde hon på stora möjligheter i Langshyttan.

En vecka senare finna vi henne i

Närke

och höll fru Gustafson föredrag där på 9 platser. En klubb blev bildad i Almby (intill Örebro). Samma livaktighet och intresse för förberedelserna till mötena som i Dalarne voro dock inte rådande i Närke, men blev även här ett gott förarbete till höstens agitation nedlagt.

*

Att en så omfattande agitation inbjuder till ett rikligt studium är säkert. Även reflexionerna bliva många och inför olika faktum blir man omväxlande glad och sorgsen. Det är inte bara för oförståendet bland skarorna som stå utanför, och som tveka, trots betingelserna, att taga det avgörande steget till oss, som gör en mycket fundersam, utan i ännu högre grad oförståendet och ansvarslösheten inom våra egna led. Att tänka sig att det finnes gamla beprövade män, som äro så likgiltiga för vår rörelse, att de inte ens en gång sätta upp de affischer, som blivit dem till sända, eller en enda av kommunens medlemmar besöker mötena. Allt detta är oförlätligt, särskilt inför den tid vi nu gå till mötes.

Som väl är, var det icke på så många platser sådana förhållanden voro rådande under dessa turnéer, men ändock på tillräckligt många för att låta det gå oförmärkt förbi.

Till sist vilja vi dock uttala vårt varmaste tack för alla goda krafter medverkan till denna omfattande agitation bland kvinnorna.

S. V.

Hem.

Vilket innehållsrikt ord är inte detta och huru mycket innebär inte detta ord, och dock så olika för skilda människor.

För barnet på landet blir begreppet hem så oändligt mycket mer än för barnet från staden.

För landsbarnet blir begreppet hem allt, mor och far, alla husdjur, varje träd och buske, varje grässtrå och blomma, varje porlande källa och var sten på vägen, med ett ord allt som har samband med hemmet.

Men framför allt annat mor.

Mor och hemmet, det är absolut oskiljbart. — Jag minns en liten episod från min egen barndom, som gudskelov förflöt på landet, hur min lilla syster, som klätt ut sig i vår brors kläder, tillfrågades av en farbror: "Var bor du min lilla gosse?" "Hos mor." "Ja, men vems gosse är du då?" "Mors." "Vem är din mor?" "Det är mor dä." Och när han inte kunde förstå så enkla fakta, kunde han inga andra upplysningar få.

Och mor. Ja, hon var allt. Först och sist mor förstas, sedan vännen och kamraten och den stora trösten i alla bedrövelser.

När man var liten och hade gjort sig illa, så skulle mor hjälpa. Hade man klämt ett finger, blev det strax bra, om mor blåste på det. När man blev större, skulle mor dela så väl glädje som sorg och märkvärdigt nog blevo sorgerna lättare, när man talt om dem för mor. Alltid skulle mor vara till hands och alltid fanns hon, när helst man behövde henne.

Men var hon borta någon dag på resa till närmaste stad, eller annars någon stund en dag, vilket likväl sällan hände, hur tomt var det inte då därhemma. Det var sig rakt inte likt och intet var som det skulle vara. Allt var i olag och far var på dåligt humör. Det var riktigt kusligt att behöva vara utan mor om också på en liten stund.

Om somrarna tillbringade man ju sin mesta tid ute i skogen, sysselsatt med att plocka bär eller leka och ha roligt tillsammans med syskonen. Varenda morgon, som lovade vackert väder, släpptes man ut på "grönbeta" för hela dagen, klädd så lätt som möjligt och försedd med en korg mat, kanske bara bestående av sill och potatis, bröd och mjölk, till vilken vi själva plockade smultron eller blåbär, och så när hungern inställde sig, hade man likväl en kunglig måltid, vilken dukades upp i gröngräset eller på någon särskilt fin mossig sten.

På vintern inskränkte friluftslivet sig mest till söndagarna. Då hade man ju skolan om vardagarna, och eftersom man blev äldre hade man ju sina särskilt ålagda sysslor i hushållet eller ladugården. När man om kvällen kom från skolan och läxläsningen skulle börja, måste mor sitta med vid bordet och hjälpa, höra upp en läxa här, räkna ett tal, som inte på villkor ville bli rätt, eller förklara en sak man ej förstod. Fastän på den tiden behövde man ju mest bara kunna "rabbla" upp en läxa någorlunda rätt utantill och läsa skapligt innantill, men man vågade sig sällan till skolan, såvida inte läxan var förhörd förut. I regel hade man lång väg till skolan och måste

Livsglädje.

— Aforismer av *Abdon Furuhage*. —

Var skall man finna den sanna livsglädjen? Någon svarar: vid naturens friska källa och i kärlekens rena eld.

Den sanna glädjen skänker människan godhet — liksom godhet skänker glädje — och en hälsosam kraft att modigt möta livet — och sorgen som renar.

En luftig daggskön vind som rensar bort kvalmet — så är den friska glädjen. Den befruktar människornas sinnen med livgivande frön och dess starka fläktar sopa bort det vulgäras gråa damm.

Den är en seger över de onda makterna och till skillnad mot den grumliga brack-glädjen bullrar den icke; — den porlar som en stilla fontän ur människobrostets djup.

Den rena känslan — en gåva som icke gives till skänks. Den är belöningen åt den som kämpat sig till renhjärtad visdom.

”Tala icke till de fattiga om livsglädje”, säga de välvise. Liksom inte den lekamligen fattige kan vara den andligen rike och tvärtom. Men att

tala till den andligen fattige om livsglädje är ett hån.

”Hur skall det kunna finnas plats för livsglädje i en söndersargad värld?” Fråga lika gärna hur det i ett sår skall kunna finnas plats för läkedom. Vore icke världen andligt fattig, så vore den heller icke söndersargad. Därmed är också sagt varmed såret måste läkas.

Social rättvisa betyder också större livsglädje. Men den högsta glädjen beror av människans andlighet.

Att skapa skönhetsmakt — däri låg den hellenska glädjens fullkomliga yttring — solglädjen över det högsta i livet. Andlig skönhetsmakt var liktydig med liv och glädje.

Vår tids kultur tycks endast ha plats för — muskel- och penningmakt. Därav dess djupa förfall och glädjelöshet.

Att fördjupa sitt sjäsliv — däri ligger den djupa glädjen för individen. Att höja och förändliga kulturen — däri ligger den höga glädjen för mänskligheten.

Mänsklighetens skönhetsmakt: — rena hjärtans kamp, brinnande viljor till sanning, de högsta tankarnas suveränitet: — glädjen över livets höghet.

gå tidigt på morgonen, men hur tidigt man än vaknade, nog var mor vaken förut, sysselsatt med tillsynen av våra kläder, som kanske voro både sönderrivna och saknade knappar.

När vi om kvällen vände åter från skolan, stod mor i dörren och tog emot oss. Det var rent märkvärdigt vad mor fanns överallt och vad hon räckte till för allt och alla.

Hur oändligt mycket annorhunda blir inte hemmet för städernas barn, helst för storstadens.

Ett eller två rum och kök, där man aldrig blir bofast och sällan känner sig hemma och där man kanske endast vistas om natten. Där utrymmet är trångt och ingen plats finnes för barnen att leka på. Och, det värsta av allt, där kanske både far och mor äro ute i förvärvsarbete. Där barnen om morgonen, när de gå till skolan, få hjälpa sig själva, därför att mor redan gått till sitt arbete. Där mor aldrig hinner lära känna sina barns små sorger och bekymmer. Där intet hemliv och intet familjeliv hinnes med. Hur förfärligt illa lottade äro inte sådana barn. Många av dem

känna sig redan fullväxta, innan de trampat ut barnskorna.

Och barnens föräldrar? Veta de egentligen vad de förlora genom att inte få leva ett helt och fullt liv tillsammans med sina barn. Inte få ge barnen det bästa av vad de själva ha avvunnit livet. Inte få dana och utforma barnens karaktärer eller annars leda de första stapplande stegen i livet. De få ingenting innerligt gemensamt med barnen, de växa upp som halvt främlingar för varandra. De där allra första viktiga åren, då barn så innerligt väl behöva en säkert stödjande hand och då de borde ha rätt till såväl detta som ett ljus, lyckligt, soligt liv. Dessa allra första år, då mor inte borde ha rätt att lämna sina barn, då hon, som mor på landet, alltid borde finnas till hands. Det är synd om sådana barn och — föräldrar. När barnen hunnit skolåldern, tager ju skolan hand om dem och det är då lyckligt, om där finnes förstående människor, som verkligen kunna hjälpa och leda de små människobarnen, och inte endast pedagoger.

A. Fr. —

Vad väntar 1921 av Sverges kvinnor?

Nelly Thüring.

Med följande rubrik har förbundet givit ut en broschyr till kvinnorna, skriven av Nelly Thüring. Det är en liten skrift, skriven med värme och intensitet. Man riktigt känner den oro som ibland kommer över förf. för att inte kvinnorna skola förstå vad tiden kräver av dem, att de inte skola förstå betydelsen av sin rätt och ansvaret som påvilar dem, sedan de blivit politiska medborgare. Hon blir då agitatorisk och manar energiskt kvinnorna till att skaffa sig insikter, så att de inte låta slumpen vara avgörande i sista minuten och då låta sig behärskas av bakåtsträvarna, som hon kallar högerns män och kvinnor. Men hon stannar inte vid att vara agitatorisk och ge kvinnorna uppmaningar att följa oss, utan hon utvecklar även den socialistiska synen på problemen. Flera av de sociala och politiska dagsuppgifterna bliva berörda, ävensom ställningen till det religiösa problemet. Av detta behöva vi icke tro att broschyren är tung och svåräst utan tvärtom, den är enkelt och lättläst skriven och absolut skriven för vad den äsyftat; nämligen till väckelse för såväl de slöa som de hitintills indifferentia och okunniga. Som många av våra kvinnor veta, så är den icke ny för dagen utan ett par månader gammal och har gått ut i sitt första 10,000-tal men vi ha ändock velat omtala den i Morgonbris spalter och fästa våra läsares uppmärksamhet på den. Vi vilja uppmana de föreningar, som ännu ej rekvirerat densamma, att omedelbart göra det. Den är den enda populärt skrivna socialistiska broschyr, som lämpar sig för massspridning bland kvinnorna, som nu finnes.

Och billig är den, ty den kostar endast 20 öre. På annat ställe i tidningen finnes annons införd, vari upplysningar gives, var denna skall rekvireras.

S. V.

Medelpads socialdemokratiska kvinnodistrikt.

En mängd viktiga beslut fattade på årskonferensen i Sundsvall.

Medelpads S. D. Kvinnodistrikt hade söndagen den 29 maj årskonferens i Sundsvalls Folkets hus, som var dekorerat med blommor och grönt. 11 klubbar voro representerade.

Konferensen öppnades av distriktets ordförande, fru Disa Västberg, som med några ord berörde det arbete distriktet under de gångna åren presterat samt fann det vara ett lyckligt omen att konferensen kommit att hållas på Mors dag, då kvinnornas sociala arbete var ett arbete för hemmet och för kvinnans frihet.

Därpå valdes till ordförande fru Ekström, Johannedal, och till sekreterare fru Tiderman, Stockvik. Till resefördelningskommitté valdes fru E. Öberg och fr. E. Bergqvist samt till justeringsmän fruarna S. Lundqvist och S. Eriksson.

Verksamheten.

Av den föredragna styrelse- och revisorsberättelsen framgick, att distriktet under arbetsåret utvecklade en rätt livlig verksamhet.

En på en tiotal platser redan ordnad föreläsningsturné med en föreläsare från C. S. A., vilken skulle bekosta arvode och resor, hade näst inhiheras i anledning av föreläsarens sjukdom. Däremot hade den med bidrag av partidistriktet och förbundet anordnade agitationsturnén med fru Nelly Thüring, Göteborg, som talare varit synnerligen vällyckad. Nästan alla klubbar hade fått besök och turnén hade samlat en publik på c:a 1,900 personer. Dessutom hade hon hållit demonstrationstalet i Sundsvall och Matfors för mellan 3- till 4,000 personer. Resultatet hade blivit en mängd nya medlemmar och en ny klubb i Fagervik. Vidare hade D. S. anordnat en instruktionskurs i Sundsvall under två dagar, varvid deltog 32 ombud från klubbarna. På bekostnad av några av de största klubbarna och med bidrag av distriktet hade en stipendiat, fru Am. Berglind, Vivstavary, deltagit i instruktionskursen i Stockholm. En sommarfest i Wiparken hade, ehuru misslyckad på grund av regn, inbringat kr. 165:—. Under året har ett par av D. S. gjort besök på några klubbar för instruktion i klubbarbetet. Distriktet räknar nu 14 anslutna klubbar med omkring 600 medlemmar. Dessutom

finnes 2 klubbar som ännu ick äro anslutna till distriktet. Som framgår av denna redogörelse är Medelpad ett av de bäst organiserade och starkaste distrikten i landet. Inkomsterna belöpte sig på kr. 1,006:79 och utgifterna på kr. 791:46. Distriktets ekonomiska ställning är sålunda rätt god. Båda berättelserna lades med godkännande till handlingarna och styrelsen beviljades full och tacksam ansvarsfrihet.

Val.

Till styrelse för det nya arbetsåret omvaldes fru Disa Västberg, Edith Öberg, Anna Larsson och Selma Nordlander, Sundsvall, Stina Eriksson, Ortviken, samt Magda Lindholm, Tunadal och nyvaldes fru Amanda Berglind, Vivstavary. Suppleanter blevo Linnéa Byberg, Ortviken, Ida Jupén, Wii, och Olga Löjdqvist, Sund. Revisorer fru Nanna Johnsson, Skönsbärg, och fröken Jenny Hamlund, Vivstavary, med fru Disa Lundqvist, Skönsbärg, och Tiderman, Stockvik, som suppleanter.

Följande hälsningstelegram avsändes:

Fru Nelly Thüring, Strömsund.

För god gärning inom vårt distrikt bringar Medelpads kvinnodistrikts konferens Eder sitt varma tack och ett välkommen åter.

Disa Västberg. Edith Öberg.

Fru Signe Wessman, Stockholm.

Besjälade av arbetslust och tro på seger sänder Medelpads kvinnodistrikts konferens er och förbundets ledning sin hälsning.

Disa Västberg. Edith Öberg.

Diverse frågor.

Efter kafferast beslöt konferensen enhälligt ansluta distriktet till A. B. F:s distriktsorganisation och valdes som ombud fröken Elin Bergqvist, Sundsvall, med fru Anna Larsson, Sundsvall, som suppleant.

Beslöt att anordna en större sommarfest i Nackaparken och valdes till kommitterade fruarna Berndt, Löjdqvist, Jupén, Ekström och Kronberg.

Med anledning av motion från Alnö norra kvinnoklubb beslöt konferensen göra följande uttalande i förbudsfrågan:

''Konferensen vill uttala en förhoppning om att nästa års riksdag dels grundlagsfäster beslutet om rådgivande folkomröstning och dels beslutar att sådan omröstning må ske i förbudsfrågan redan hösten 1922. Konferensen riktar även en uppfordran till de socialdemokratiska kvinnorna inom distriktet att göra allt för främjande av nykterhetsfolkets seger i förbudsomröstningen, då denna seger är en av förutsättningarna för den samhälls- omdaning och den högre kultur socialdemokratin arbetar för.''

Rörande klubbarnas ställning till förbund och distrikt beslöt:

''Konferensen beslutar, att endast de kvinnoklubbar, vilka äro anslutna till Sverges Socialdemokratiska kvinnoförbund, från 1 juli äga rätt tillhöra distriktet.''

Som gratifikation till det avgående V. U. anslogs 25 kr. och i arvode till kassören 50 kr.

Höstens val.

Därefter behandlades frågan om kvinnoklubbarnas uppgifter vid höstens val, och efter en stunds debatt antogs följande uttalande enhälligt:

''Konferensen vädjar till kvinnoklubbarna och alla intresserade socialdemokratiska kvinnor att i intimt samarbete med arbetarpartiets kommuner och valkommittéer genom ett intensivt förberedande arbete trygga en socialdemokratisk seger i höstens val. Vi vilja förorda:

att anordna ett eller flera större speciella kvinnomöten, där valsituationen klarlägges från socialistisk synpunkt;

att anordna särskilda instruktionsmöten rörande valrätten, valtekniken etc.;

att anordna en genomgående husagitation med spridning av upprop, tidningar och valsedlar;

att vid alla dessa tillfällen försöka värva nya medlemmar i kvinnoklubben eller i arbetarekommunen.

Det bör inskräpas, att det är skam och ett brott mot arbetareklassens livsintressen att icke delta i valet och stödja framstegets och socialismens sak.''

Sedan den gedigna dagordningen var genomgången, avslöts konferensen med en hyllning för mödrarna i anledning Mors dag av fru Edith Öberg, varpå deltagarna åtskildes efter en väl använd dag.

Konferensens beslut och intresset inom kvinnoklubbarna lovar gott för socialdemokratins kommande valarbete.

Det ligger i Edert eget intresse

att göra Edra uppköp i

KONSUMTIONSFÖRENINGEN STOCKHOLM MED OMNEJ

VARJE KÖPARE HAR DEL I ÖVERSKOTTET.

(Forts. fr. sid. 6.)

ligt genomgripande förändringarna i produktionsprocessens inre. Detta som egentligen hör till marxismens a b c ha synbarligen de, som på gator och torg skrika ut sig som Marx' trognaste efterföljare och lärjungar, icke begripit det ringaste grand av.

När socialdemokratin går att genomföra socialiseringen vill den noga akta sig för att förstöra eller taga bort något av den kapitalistiska produktionen innan den bestämt vet, att den har något, som är lämpligare att sätta i stället. Även om socialdemokratin åter kommer till regeringsmakten skall den för sin egen och folkets skull inskränka sig till sådana uppgifter, som med hänsyn till läget äro möjliga. Karl Kautsky har ett klokt ord att säga om denna sak i sin broschyr om "Georgien, en socialistisk bonderepublik". Kautsky framhåller att socialdemokratin vid regeringsmakten måste avhålla sig ifrån att överskatta sin maktens möjligheter och tro att endast förfogandet över den politiska makten skall sätta den i stånd att tillfredsställa alla sina önskningsar och att i ett slag avhjälpa alla sina svårigheter. "En socialistisk regering bör", fortsätter Kautsky, "ständigt vara medveten om, att den måste inskränka sig till det ekonomiskt möjliga och nödvändiga och att den begränsning som förhållandena själva framtvinga icke kan överskridas utan att samhället självt och proletariats frammarsch kommer att allvarligt skadas. Socialdemokraterna måste vid varje socialiseringsåtgärd noggrant pröva läget inom vederbörande industrigren samt de krafter och den sakkunskap, som står till förfogande. De måste för varje inskränkning av företagarnas makt överväga om därigenom arbetets produktivitet minskas eller icke. De måste oavslåttigt sträva efter att utveckla landets produktivitet och om för detta ändamål icke socialistiska medel och metoder äro lämpliga måste kapitalistiska metoder tillåtas, ja, till och med befordras."

Tankegången i Kautskys ord är klar. Näringslivets funktioner få ej förstöras, och så länge endast förutsättningarna för kapitalistisk produktion finnas, kan ingen socialist taga på sitt ansvar att genom oövertänkta åtgärder slå allt i grus och spillror. Vi komma åter till ett uttryck av Saint-Simon: "I industrin (med industri menar S.-S. näringslivet över huvud) ligga samhällets verkliga krafter." Erkänna vi tankegången i dessa ord, så framstår den plikten klar för oss, att vi måste skydda och vårda samhällets produktiva krafter samt endast i den mån kräva ändringar, som dessa verkligen befordra tillväxten och förbättringen av produktionen.

Redan har i vårt land stått mycken strid om socialdemokratin krav på socialisering. Motståndarna från höger och vänster ha vantolkat och i oriktig dager framställt våra uppfattningar. Vi

Från kvinnoklubbarnas arbetsfält.

Från Nykroppa.

Nykroppa soc.-dem. kvinnoklubb höll årsmöte torsdagen den 10 mars. Av styrelseberättelsen framgick, att medlemsantalet vid årets slut utgjorde 14. Klubben har under året haft 10 ordinarie samt 4 extra möten. Ett offentligt möte med föredrag av fru Hulda Flood från Karlstad har hållits, samt en instruktionskurs med fru Agda Östlund, Stockholm, som instruktör, vid vilket tillfälle samkväm hölls, och hade till detta möte en del utomstående kvinnor inbjudits. Klubben har anordnat en fest till vilken alla gamla i samhället inbjudits, och vid festen förekom kaffe samt sång och musik. Tidningen Morgonbris har sålts i omkring 500 ex. Anslutning till Soc.-dem. arbetarpartiet har skett genom kollektiv anslutning till platsens arbetarekommun. Enligt revisionsberättelsen har inkomster och utgifter balanserat på kr. 710:55. Till styrelse valdes fru Hanna Bratt, ordf., fröken Signe Backman, sekr., fru Emma Viklund, kassör, fröken Hedvig Thor, v. ordf., och fru Hedvig Sundelin, v. sekr. Suppleanter fruarna Ruth Glad och Viktoria Bergström. Revisorer fruarna Lilly Rydén och Hulda Edman samt fröken Elin Dalström. Kommissionär för Morgonbris blev fru Ruth Glad.

Styrelsen.

Iggesunds soc.-dem. kvinnoklubb

höll årsmöte söndagen den 13 mars 1921. Sedan klubbens ordf. hälsat de närvarande välkomna och dagordningen antagits, före-

stå nu inför ett nytt val, och vi kunna vara vissa om att denna i fråga om argument så föga nogräknade propaganda mot socialiseringen skall fortsätta i skarpt form. Det gäller för arbetarkvinnorna, som nu också ha lika mycket att säga till om i det politiska livet som alla andra, att icke låta föra sig bakom ljuset av skrämselfpropagandan i socialiseringsfrågan. Arbetarkvinnorna måste skaffa sig upplysning i dessa frågor. Göra de det komma de säkert att lägga sin röst för *socialdemokratin!*

drogos styrelse- och revisionsberättelserna, vilka med tacksamhet godkändes.

Härefter företogs styrelseval för kommande arbetsår och valdes: till ordf. och korresp. Lovisa Strandberg, sekreterare Olga Haglund, kassör Lydia Edin, v. sekr. Dagny Lindström och v. ordf. Lydia Norgren. Till revisorer valdes Anna Johansson, Hilma Skjöld och Anna Nordin.

Härefter förekom diskussion i flera frågor, däribland må nämnas: "Huru skola vi kvinnor på bästa sätt kunna rusta oss att värdigt uppbära det stora ansvar, den nu erhållna rösträtten ställer på oss?" Denna fråga såväl som flera andra diskuterades livligt och deltog även de manliga kamrater, som inbjudits till mötet, livligt däri. Beslut fattades att anordna ett offentligt möte, och till detta möte inbjuda Iggesunds kvinnor.

Även beslöts försöka komma i närmare gemenskap med skolan och lärarkåren och därför försöka få till stånd en förening, benämnd "Hem och skola". En förberedande kommitté härför tillsattes.

Under mötet bjöds på kaffe med goda bröd. Sedan några av de manliga kamraterna i några kortare anföranden tackat för inbjudningen avslöts mötet med avsjungandet av Internationalen.

För Iggesunds Kvinnoklubb:

L. S.

Hässleholms kvinnoklubb.

Sällan hörs något från den stora Göingestaden. Men det finns dock en livskraftig kvinnoklubb här som den 13 april firade sin 2-årsfest. Till denna högtidlighet hade klubben den stora glädjen att få mottaga fru Hulda Flood som talarinna. Sedan klubbens ordförande, fröken Jönsson, hälsat de närvarande välkomna, höll fru Flood föredrag över ämnet: "Kvinnorna inför nya uppgifter". Talarinnan påpekade särskilt en del frågor, där just kvinnorna borde kunna göra en insats av bestående värde. Sådana frågor voro: Bostadsfrågan, fattigvårdsfrågan, barnavårds- och undervisningsfrågorna, rusdrycksfrågan m. fl. Men för att framgång skall vinnas, måste kvinnorna organisera sitt arbete, liksom männen gjort. Vi kvinnor måste göra oss förtrogna med de politiska, fackliga och kooperativa organisationerna och där sätta in våra krafter. Men framförallt ej glömma bildningsarbetet samt troget hålla samman. Endast genom solidaritet kunna vi nå målet. Detta så känsliga och lärrika föredrag motogs av publiken med livliga applåder.

Efter föredraget vändes blickarna mot det festligt dukade kaffebordet, där den skånska gilleskakan (spettekaka) tronade mitt på bordet (kommittén till heder!). Sedan kaffe

Fernqvists Kappaffär

33 Drottninggatan 33
n. b. och 1 tr. upp

Stort lager av in- och utländska nyheter

Damkappor, Dräcker och Kjolar

till billiga bestämda priser. Obs! Beställningar utföres till billiga priser.

druckits sjöngs av några medlemmar en författad bit av vice ordf. sammanfattad dikt och upplästes därefter av sekr. en liten författad bit över klubbarbetet.

Därefter vidtog det egentliga mötet och ingingo 7 nya medlemmar. Års- och revisionsberättelser föredrogs och godkändes. Av årsberättelsen framgick, att klubben deltagit mangrant i majdemonstrationen. Tre av klubbens medlemmar har tillsammans med samorganisationen organiserat arbeterskorna på kapsylfabriken samt sömmerskorna här i staden. Fyra av klubbens medlemmar äro utsedda till representanter i sagostundsavdelningen, och en är representant i Arbetarnes Bildningsförbund. Klubben har tecknat andel i Kooperativa handelsföreningen samt i Kooperativa bageriet. Tre medlemmar voro närvarande vid distriktets konferens i Lund. Under sommaren har arrangerats två friluftsmöten: i Mölleröd och i Folkets park. Klubben har varit inbjuden till kamratmöte hos Kristianstads kvinnoklubb, vartill medlemmarna ganska talrikt rest med. Av föredrag har förekommit ett av folkskoleinspektör Huldén om Kristendomsundervisning i skolorna. Ett av professor Sjövall med ämne: Sjukdom som samhällsföreteelse, samt ett av överlärare Ernhard om Det proportionella valsättet. 15 medlemmar voro utsedda i valkommittén till stadsfullmäktigevalen. På arbetarepartiets listor hade klubben uppsatt tillsammans med arbetarekommunen några medlemmar som kandidater. Och lyckades det klubben att få en av sina vald, nämligen fröken Jönsson, klubbens ordförande. Alltså klubbens första stadsfullmäktige. En jul- och familjefest har gått av stapeln med föredrag av riksdagsman Björklund samt folklekar av sagostundsbarren under ledning av klubbens ordf. Ett kamratmöte, vartill Kristianstadsklubben varit inbjuden, varvid förekom föredrag av dr. Hagner samt diskussion. En paketfest med diskussion, vartill Soc.-dem. ungdomsklubben inbjudits. Till behövande inom klubben har 2 medlemmar samlat ihop en ganska stor summa till jul. Klubben har även deltagit i hyllningen på Brantings 60-årsdag. Kommissionär är utsedd för tidningen Morgonbris och har sålts ca 480 exemplar därav under året. Klubben har hållit 12 ordinarie möten varvid alltid förekommit diskussion i olika frågor. Styrelsen har dessutom haft många styrelsemöten. Antalet medlemmar är vid årets slut 66.

Härefter förekom val av styrelseledamöter och valdes till ordförande fröken Anna Jönsson, vice ordf. fru Anna Werner, kassör fru Ida Mylén, sekreterare fru Frida Franzén, vice sekr. fru Maria Jensen. Till revisorer valdes fru Hanna Neuman och fru Josefina Lerberg. Sedan de viktigaste frågorna blivit behandlade sjöngs av fru Werner en vals. Till klubben hade skänkts av fru Anna Persson, Johanna Fors och Ida Johnsson och undertecknad en röd fana, som en överraskning till årsmötet. Till sist lästes ett stortat växelpeoem av fru Hilda Nilsson och fru Anna Werner, som livligt applåderades. Till fru Flood vilja vi framföra ett hjärtligt tack för hennes varma ord och välkommen till oss igen. Till klubbarna landet runt sänder Hässleholmsklubben en hjärtlig hälsning genom

Sekreteraren.

BANKAKTIEBOLAGET NORDEN

Alla slag av bankaffärer — Högsta inlåningsränta

Vad väntar 1921 av Sveriges kvinnor?

En broschyr av NELLY THÜRING.

Varje intresserad kvinna bör läsa och sprida den i största utsträckning. Pris 20 öre. Kommissionärer erhålla 20 %. Rekv. från Morgonbris' exp., Grindsgatan 10, Stockholm.

Årsberättelse

över Nynäshamns Soc.-dem. kvinnoklubb
verksamhet under år 1920.

Klubben bildades den 27 sept. 1910 och är alltså 10 år gammal. Medlemsantalet är 69. Styrelsen har under året haft 14 protokollfödda sammanträden. De ordinarie mötena ha varit 10 och ett extra.

Styrelsen har bestått av fruarna Karolina Karlsson, ordf., Ida Karlsson, kassör, Anna Pettersson, sekr., Anna Ek, v. ordf., samt Ellen Månsson, v. sekr., vilka vid årsmötet omvaldes utom fru Ek, som avsåg sig. I hennes ställe invaldes fru Olivia Joakimsson.

Klubbens kassa har balanserat på en summa av kr. 1,238: 61.

En enskild julgransfest och två nöjesaftnar ha varit anordnade.

Inom klubben har av 11 medlemmar bildats en studiecirkel i funktionärsarbete. I en av kommunen anordnad barnavårdskurs, ledd av fröken Häggblom, har även klubben deltagit.

Klubbens möten ha i allmänhet varit välbesökta och har, utom det vanliga arbetet, förekommit diskussion, sång och uppläsning.

Klubben har deltagit i hyllningarna för Hjalmar Branting, Agda Östlund och Anna Lindhagen på deras respektive högtidsdagar.

Klubben är representerad i fattigvårds-, barnavårds- och fosterbarnsnämnderna, i skolorådet, dyrtidskommittén samt har en suppleant i kommunalnämnden. Vidare har klubben en representant i A. B. F., sagostundskommittén, föreningen Folkets Hus, Konsumtionsföreningen samt konstverkskommittén.

Klubben har med ett ombud deltagit i soc.-dem. kvinnokongressen och med ett ombud i distriktskonferensen.

Styrelsen hoppas, att det goda förhållande, som varit rådande inom klubben, må fortsättas och vi var och en försöka att bidra till vårt arbetes framgång för att en gång nå det stora mål, som vi alla kämpa för. Med denna önskan sänder Nynäshamns kvinnoklubb en kamrathälsning till klubbarna landet runt.

Styrelsen.

Stockholms stads, Stockholms o. Uppsala läns soc.-dem. kvinnodistrikt. Adr.: Kassören Fru Gerda Bergstrand, Bromsten.

Sthlms Allm. kvinnoklubb (soc.-dem.) avhåller ordinarie möte 4:de måndagen varje månad kl. 7.30 e. m.

Obs. Lokal i D-salen, Folkets Hus.

Styrelsen.

Stockholms södra kvinnoklubb (soc.-dem.) avhåller ordinarie sammanträde 1:sta onsdagen i varje månad kl. 8 e. m. i lokalen 3 tr. Södra Folkets Hus. Ordf. fröken Anna Svensson, Grindsgatan 10, III, Stockholm. Styrelsen.

Vasastadens soc.-dem. kvinnoklubb har ord. möte 1:sta måndagen och 3:dje tisdagen i varje månad kl. 7.30 e. m. & lokalen Upplandsg. 51, 1 tr. (Gustav Vasa-automaten). Uppbörd och inskrivning varje möte. Styrelsen.

Kungsholms soc.-dem. kvinnoklubb avhåller ord. möte 3:dje onsdagen i varje månad kl. 8 e. m. S:t Eriksgatan 21. Ordf. Hildegard Ström, Bergsgatan 27, 1 tr. Ö. g.

Föreningen för Hembiträden i Stockholm avhåller möte 1:sta torsdagen i varje månad kl. 8.30 e. m. i Folkets Hus P-sal, 3:dje torsdagen i Folkets Hus C-sal. Styrelsen.

Billesholms soc.-dem. kvinnoklubb håller ord. möte i Folkets Hus i Södra Vram 2:dra tisdagen i varje månad kl. 7 e. m. Styrelsen.

Solna soc.-dem. kvinnoklubb håller möte 2:dra tisdagen i varje månad kl. 8 e. m. i Huvudsta Folkets Hus och 4:de onsdagen i varje månad kl. 8 e. m. i Hagalunds Folkets Hus. Styrelsen.

Arvika soc.-dem. kvinnoklubb avhåller ordinarie möte 2:dra måndagen i månaden kl. 8 e. m. & Folkets Hus' C-sal. Styrelsen.

Eskilstuna kvinnoklubb avhåller ordinarie möten 1:sta måndagen i varje månad kl. 7.30 e. m. i Folkets Hus, rum nr 4. Styrelsen.

Spånga soc.-dem. kvinnoklubb avhåller ordinarie möte första torsdagen i varje månad kl. 8 e. m. i Folkets Hus. Styrelsen.

Stockholm 1921. A.-B. Arbetarnes Tryckeri.